

L.p. 54/W/16

Warszawa, dnia 22 listopada 2016 roku.

**STANOWISKO KRAJOWEJ SEKCJI NAUKI NSZZ „SOLIDARNOŚĆ” W SPRAWIE
PROJEKTU USTAWY O ZMIANIE USTAWY O INSTYTUTACH BADAWCZYCH
(DRUK SEJMOWY NR 995)**

Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” po zapoznaniu się z treścią poselskiego projektu ustawy o zmianie ustawy o instytutach badawczych (druk sejmowy nr 995) proponuje wycofanie tego projektu ustawy.

UZASADNIENIE

Zgodnie z projektem minister nadzorujący dany instytut ma powoływać i odwoływać dyrektora oraz jego zastępcę na czas nieoznaczony, bez zasięgania opinii Rady Naukowej oraz przeprowadzania konkursu. W projekcie przewidziano zmianę przepisów dotyczących m.in.: wyznaczania osoby pełniącej obowiązki dyrektora instytutu oraz skrócenie terminu (z 3 do 2 miesięcy) przedstawienia przez zespół roboczy opinii w postępowaniu przygotowawczym poprzedzającym utworzenie, połączenie, podział, reorganizację, przekształcenie lub likwidację instytutu. Projekt przewiduje zmiany w zakresie zadań i składu rady naukowej instytutu oraz wyboru przewodniczącego rady naukowej. Jednoznacznie można stwierdzić, że projekt wprowadza w stosunku do wszystkich instytutów zmiany zaostrzające nadzór nad nimi odpowiednich ministrów. Trudno znaleźć racjonalne uzasadnienie zwiększenia nadzoru nad instytutami, gdyż już przed ostatnią nowelizacją ustawy zawierała ona wiele zapisów zapewniających ministrowi nadzorującemu narzędzia do nadzorowania instytutu badawczego, w tym także możliwość odwołania dyrektora. Poza wszelką dyskusją pozostaje fakt, że ministrowie nadzorujący nie wykorzystywali tych możliwości. Informuje o tym np. raport NIK ze stycznia 2016 r. Dodatkowo, należy zwrócić uwagę, że pozostawienie obecnych zasad finansowania, w których jedynie w stosunku do państwowych instytutów pojawia się zapis o celowych dotacjach, projekt

należy uznać za niespójny z punktu widzenia ekonomiki zarządzania instytutem, który nie ma statusu Państwowego Instytutu Badawczego. Pojawiające się obecnie problemy w działalności instytutów wynikają głównie z obowiązującego stanu prawnego, którego zapisy wymuszają działania instytutów w pozyskiwaniu różnych źródeł dochodów. Przy totalnym niedofinansowaniu obszaru nauki każde wymuszanie działań, które nie przynosi bezpośrednich efektów ekonomicznych, musi dla tych instytutów skutkować zmniejszeniem ich dochodów, a w rezultacie większymi kłopotami finansowymi. Podkreślamy, że zwiększenie nadzoru przez ministra nadzorującego, który nie może zwiększyć finansowania podległego mu instytutu, nie może przynosić założonych przez wnioskodawców pozytywnych skutków. Należy pamiętać, że zniknie autonomia i możliwość podejmowania kluczowych decyzji przez dyrektora i radę naukową - organów najlepiej znających przyczyny danych trudności i powołanych do wypracowywania działań zaradczych. Przechodząc do końcowych konkluzji należy podkreślić, że w środowiskach naukowych i organizacyjnych instytutów badawczych prowadzone są dyskusje i analizy związane z propozycją powołania Narodowego Instytutu Technologicznego (NIT), ujęte w ogłoszonej Strategii na Rzecz Odpowiedzialnego Rozwoju. Zasady ewentualnego powołania NIT nie są do końca znane. Nie jest określona liczba i rodzaj instytutów wchodzących w przyszłości w jego skład, ani zasady jego działania. Nie są też określone zasady działania instytutów, które z różnych powodów nie zostaną powołane w jego skład. Czy zatem proponowana nowelizacja ustawy o instytutach badawczych nie ma w istocie wyprzedzać ewentualnych zmian wynikających z powołania Narodowego Instytutu Technologicznego? Kwestia ta jest bardzo poważna i dotyczy wszystkich instytutów, niezależnie od ich podporządkowania poszczególnym resortom.

Reasumując, mając na uwadze wymienione powody Krajowa Sekcja Nauki NSZZ „Solidarność” wnosi o odrzucenie projektu zmian ustawy.

Przewodniczący Krajowej Sekcji Nauki
NSZZ „Solidarność”

Bogusław Dołęga